

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖZEL YETENEK SINAVINA KATILAN ADAYLARIN EGZERSİZDE BENLİK SUNUMLARININ İNCELENMESİ

İlyas GÖRGÜT

Kastamonu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Kastamonu-Türkiye.

Tolga ESKİ

Kastamonu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Kastamonu-Türkiye.

Mehmet GÜLLÜ

İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Malatya-Türkiye.

İlk Kayıt Tarihi: 28.09.2012

Yayına Kabul Tarihi: 18.02.2014

Özet

Bu araştırmanın amacı özel yetenek sınavına katılan adayların egzersizde benlik sunumlarının incelenmesidir. Araştırmada tarama modeli benimsenmiştir. Araştırma grubunu 2010-2011 Öğretim yılı Kastamonu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu özel yetenek sınavına katılan 59 bayan ve 198 erkek olmak üzere toplam 257 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Conroy, Motl ve Hall, (2000) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Özenir ve Aşçı (2005) tarafından yapılan "Egzersizde Benlik Sunumu Anketi" (Self Presentation in Exercise Questionnaire) ile araştırmacılar tarafından düzenlenen "Bilgi Formu" kullanılmıştır. Verilerin analizi için önce normallik testi yapılmış ve normal dağılım göstermedikleri için nonparametrik testler uygulanmıştır. İkili karşılaştırmalar için Mann-Whitney U testi ve çoklu karşılaştırmalar için Kruskal Wallis varyans analizi yapılmış, istatistiksel olarak 0,05 anlamlı kabul edilmiştir. Araştırmada; cinsiyet, mezun olunan okul türü, spor branşı, spor yaşı, antrenörlük belgesine sahip olup olmama, ebeveynlerin eğitim durumu, özel yetenek sınavına hazırlık süresi ve ailenin ekonomik geliri değişkenlerinde anlam görülmezken ($p>0,05$) sadece lisanslı olup olmama değişkeninde "başkalarını etkileme" alt boyutunda anlam görülmüştür ($p<0,05$). Sonuç olarak beden eğitimi ve spor özel yetenek sınavına katılan adayların egzersizde benlik sunumunun sadece lisanslı olup olmama değişkeninde farklı olduğu, adaylar üzerinde branşı olmanın etki yapmadığı asıl etkinin beden eğitimi ve spor alanında eğitim görmek için çevrede izlenim oluşturma niyetinden kaynaklandığı görülmüştür.

Anahtar Kelime: *Özel Yetenek, Egzersiz, Benlik Sunumu*

EXAMINATION OF PARTICIPATION'S SELF PRESENTATIONS IN EXERCISE WHO PARTICIPATED IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS TEACHING SPECIAL SKILL TEST

Abstract

The purpose of this study was to determine the participants self presentation in exercise who involved in the special ability exam. Scanning model was adopted in the research. Study group was composed of 59 female and 198 male in totaly 257 paticipans who was entered the Kastamonu University Physical Educatşon and Sport Department Special Ability Exam in 2010-2011 Academiz Year. For the tendency of participants self presentation in exercise "Self Presentation in Exercise Questionnaire" (Conroy, Motl ve Hall, 2000) and for demographic information variables "Information Form" was used. Firstly nomality test was done for determining that it was normal or not. Nonparametric tests were used because of not showing normal distribution. For binary comparisions Mann-Whitney U test and for bilateral comparisions Kruskal Wallis variance analysis, was used in the study and 0,05 was considered statistically significant. In study; while there was no significant in sex, type of graduated school, sport branche, sport age, having coaching certificate or not, parents education, preparation time fort he special ability test, family's economic income variables ($p>0,05$), Significant was found only in having sport licence or not variable ($p<0,05$). In conclusion, it was seen that there was difference only in the variable of having sport licence or not and it was not more effective being a branche, the real impact was occured because of making good impression on enviroment for teaching in physical education and sport field.

Key Words: *Special Ability, Exercise, Self Presentation*

1. Giriş

Bireyler yaşamlarını sürdürürken çoğu zaman toplumun algılayışı ve verdiği tepkilere göre hayatlarına yön vermekte ve yaşamlarını şekillendirmektedirler. Bireyin bu etkilere isteyerek ya da istemeyerek vermiş olduğu cevaplar benlik kavramını doğurmakta ve kişinin benliğini oluşturmaktadır. Bireyin doğuştan gelen ve yaşamının işlevselliğini arttıran bu kavramı, bireyin benliği ile ilgili algılarının bütünleştirilmesi, sistemleştirilmesi ve adlandırılması bununla beraber kendi görüşü, algılayışı ve özellikleri hakkında yargılamalarının oluşturduğu hiyerarşik olarak organize edilmiş yapıları kapsayan bir sistemdir (Rizvançe, 2005, akt: Aktaş, 2011).

Benlik günlük yaşamda kişinin kendisi gibi davranmasıdır (Nelson,1982). Ayrıca bireyin zihinsel ve fiziksel özelliklerinin toplamı ve sahip olduğu bütün bu özelliklerine ilişkin kendini değerlendirmesi, kültürün etkisi altında diğerleri ile olan ilişkileri sonucu biçimlenen davranışlarıdır (Pişkin, 2000).

Benlik sunumu ise kişilerin egzersiz bilişleri, tutumları ve davranışlarını etkileyen önemli bir faktör ve kişilerin kontrolünü, başkaları tarafından nasıl algılandıklarını ve nasıl değerlendirildiklerini gösteren bir süreçtir (Leary, 1992). Bu nedenle insanlar

kendilerini başkalarının onaylayacağı şekilde sunmak için gayretli bir uğraş içerisinde yer almaktadırlar. Yani toplumdan göreceği tepki fiziksel aktivitesinin sürdürülebilirliğini belirleyecektir. Ayrıca kişilerin egzersiz benlik sunumlarının yükselen ya da alçalan egzersiz davranışları ile bağlantılı olduğu (Leary ve ark., 1999), hafta da iki veya daha az spor yapanların haftada üç veya daha fazla spor yapanlardan daha yüksek benlik sunuma sahip oldukları ifade edilmektedir (Conroy ve Molt, 2009). Dolayısıyla Kişinin yağsız, fit bir vücut için mi spor yaptığı ya da aşırı kilolu olma endişesi, koordinasyonsuzluk ve hareket yetersizliği nedeniyle mi spor yaptığı çevresindeki kişilerin tutumları sonucu benlik sunum kaygılarının bir yansıması olarak ortaya çıkmaktadır (Harrell, 2003).

Kişinin benlik algısı ve bunu sunması hemen her alanda olduğu gibi bireylerin sağlıklarını ilgilendirecek konularda da kendini göstermektedir. Fiziksel aktivitede bulunmak da sağlıklı yaşamın temel ve vazgeçilmez unsurlarından biridir. Her yaş grubunda, insanın sağlığına yararlı olan düzenli fiziksel aktivitenin önemi büyüktür. Hareketsizliğin kemik döngüsüne olumsuz etkisi nedeniyle, çocukluktan erişkinliğe girerken kemik kütesinin yeterli olabilmesi için kalsiyum alımı kadar kemiklerin ve kasların gerilmesini sağlayacak türde fiziksel aktivite yapılması da önemlidir. Fiziksel aktivitenin, obezitenin kontrolü ve önlenmesi, kalp ve akciğerlerin etkin bir şekilde çalışmasının yanı sıra iyi bir yaşam kalitesi için gerekli olan sosyal, fiziksel ve bilişsel gelişimi güçlendirdiği ve gelecekte ortaya çıkabilecek kronik dejeneratif hastalıkların risk faktörlerini azalttığı bilinmektedir (Hearher ve ark., 2004; Lasheras ve ark., 2001).

Fiziksel aktivitelerin bireyin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimine sağladığı katkıların yapılan çalışmalar ile gözler önüne serilmesi sonucunda fiziksel aktiviteye katılma ve sunma önem arz eden bir boyuta ulaşmıştır. Fiziksel aktivitenin sergilenmesinde bireyin çevresindeki insanların verdiği tepkiler oldukça önemli ve belirleyicidir. Bundan dolayı benlik sunumuna önem veren kişilerin egzersiz sırasındaki davranışları bireysellikten çıkarak diğer kişilerin fikirlerine, görüşlerine ve davranışlarına göre biçimlenmeye başlamaktadır. Birey beğeni ve ilgi görmek için bu yönlendirme ile davranışlarını şekillendirmektedir (Martin ve ark., 1996).

Toplum sağlığının geliştirilmesi ve fiziksel aktivitenin tabana yayılması için bireyin egzersiz eğilimi ve devamlılığını sağlayıcı etkenlerin belirlenmesi noktasında benlik sunumu önemli bir faktördür. Beden eğitimi ve spor yüksekokullarına giren öğrencilerin ergenlik döneminin sonlarında olması ya da bu dönemden yeni çıkmış olmaları araştırmanın bu grup üzerinde yapılmasının nedenlerinden biridir. Ergenlik dönemindeki kişiler; sinirlilik, birden tepki gösterme, öfke patlamaları, düşüncesiz davranışlar, çabuk sevinip, çabuk üzülme, içe kapanma ile coşku arasında gidip gelme, bencillik, kaygı, güvensizlik, kararsızlık gibi birçok özelliği bir arada gösterebilmektedirler (Yörükoğlu, 2004). Dolayısıyla bu okullarımızdan mezun olan öğrencilerin; öğretmen, antrenör ve spor yöneticisi olarak hizmet edeceği düşünüldüğünde, psikolojik durumları nedeniyle kendilerini ispatlamak, çevreleri tarafından model

olarak gösterilme gayretleri bu grupta oldukça önemlidir. Bu öngörülerden hareketle araştırma, beden eğitimi ve spor öğretmenliği özel yetenek sınavına katılan adayların egzersizde benlik sunumlarının incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

2. Yöntem

Bu çalışmada araştırma modeli olarak tarama modeli benimsenmiştir. Tarama modeli geçmişte ya da halen var olan bir durumun var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımları olup araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Bu modelle yapılan araştırmalar, genel tarama modelleri ile yapılanlara oranla daha ayrıntılı ve gerçeğe yakın bilgiler verir ve büyük oranda nitelik araştırmalarıdır (Karasar, 1984).

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırma evreni 2010-2011 Eğitim-Öğretim yılı Kastamonu Üniversitesi Beden Eğitim ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınavına katılan 280 (70 bayan ve 210 erkek) kişiden oluşmaktadır. Katılımcılar arasından değerlendirmeye uygun görülen 59 bayan, 198 erkek toplamda 257 adayın anketi örneklem grubuna dahil edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınavına giren öğrencilerin egzersizde benlik sunumlarını tespit etmek amacıyla hazırlanmış ve veri toplama aracı olarak da iki kısımdan oluşan anket formu kullanılmıştır. Birinci kısımda katılımcıların demografik bilgilerinin yer aldığı "Bilgi Formu", ikinci kısımda ise Conroy ve ark. (2000) tarafından geliştirilen Egzersizde Benlik Sunumu Anketi, EBSA (Self Presentation in Exercise Questionnaire, SPEQ) kullanılmıştır (Culos ve ark., 2002). Ölçek iki alt boyut ve toplam 14 sorudan oluşmaktadır. Başkalarını Etkileme Güdüsü; dışarıdan gelen uyarılara tepki verme ve bu tepkileri kontrol etmenin sonucudur ve ankette 1, 3, 5, 6, 7, 9, 12. maddeleri kapsamaktadır. İzlenim Oluşturma ise kişinin başkalarındaki imajını değiştirmek için yaptığı her türlü eylemdir ve ankette 2, 4, 8, 10, 11, 13, 14. maddeleri içermektedir. Ölçek 6'lı likert tipi olarak düzenlenmiştir ve ölçek, 1 = Kesinlikle Katılmıyorum; 6= Kesinlikle Katılıyorum şeklinde 1 ile 6 arasında değerlendirilmektedir. Ölçeğin Türkiye için geçerlik ve güvenilirlik çalışması ise Özenir ve Aşçı (2005) tarafından yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınavına katılan adayların egzersizde benlik sunumlarını tespit etmek amacıyla hazırlanan bu çalışmada bağımlı değişken egzersizde benlik sunumu iken bağımsız değişkenler ise cinsiyet, mezun olunan okul türü, spor branşı ve spor yaşı, antrenörlük ve lisans belgelerine sahip olup olamamaları, ebeveynlerin eğitim durumu, özel yetenek sınavına hazırlık süresidir.

Anket formundan elde edilen ham verilerin SPSS for Windows Version 16.0 paket

programı kullanılarak veri analizleri yapılmıştır. Nicel değişkenlerin normal dağılım gösterip göstermedikleri Kolmogorov Smirnov testi ile sınanmış ve bu sınama sonucunda verilerin normal dağılım göstermedikleri görülmüş bu nedenle araştırmada nonparametrik testler kullanılmıştır. İkili karşılaştırmalar için Mann-Whitney U testi ve çoklu karşılaştırmalar için ise Kruskal Wallis varyans analizi yapılmış, istatistiksel olarak 0,05 anlamlı kabul edilmiştir.

3. Bulgular ve Tartışma

Tablo 1. Özel Yetenek Sınavına Katılan Adayların Cinsiyetlerine Göre Egzersizde Benlik Sunumu Mann-Whitney U Testi Sonucu

		N	X±SS	Sıra Ortalamaları	Sıra Toplamları	Mann-Whitney U Testi
Başkalarını Etkileme	Bayan	59	22,72 ± 06,24	119,97	7078,50	5308,500 (p=0,287)
	Erkek	198	23,71 ± 06,39	131,69	26074,50	
	N	257	23,48 ± 06,36			
İzlenim Oluşturma	Bayan	59	15,55 ± 06,47	113,25	6682,00	4912,000 (p=0,063)
	Erkek	198	16,83 ± 05,86	133,69	26471,00	
	N	257	16,54 ± 06,02			

$p > 0,05$

Tablo 1’de özel yetenek sınavına katılan adayların cinsiyetlerine göre egzersizde benlik sunumları incelendiğinde iki alt boyutta da erkeklerin en yüksek ortalamaları (Başkalarını Etkileme = 23,71 ± 06,39 ve İzlenim Oluşturma = 16,83 ± 05,86) aldığı görülmüştür. Ayrıca grupların ikili karşılaşmaları için Mann-Whitney U testi yapılmış ve alt boyutlarda herhangi bir farklılık görülmemiştir ($p > 0,05$).

Tablo 2. Özel Yetenek Sınavına Katılan Adayların Yaşlarına Göre Egzersizde Benlik Sunumu Kruskal Wallis H Testi Sonucu

		N	X±SS	Sıra Ortalamaları	Sd	Kruskal Wallis H Testi
Başkalarını Etkileme	17-18 Yaş	70	24,18 ± 06,91	135,92	3	1,332 (p=0,722)
	19-20 Yaş	128	23,18 ± 06,07	126,83		
	21-22 Yaş	39	23,74 ± 07,33	130,29		
	23 Yaş ve +	20	22,45 ± 03,81	116,12		
	Total	257	23,48 ± 06,36			

	N	X±SS	Sıra Ortalamaları	Sd	Kruskal Wallis H Testi
İzlenim Oluşturma	17-18 yaş	70	16,20 ± 05,62	126,26	1,771 (p=0,621)
	19-20 Yaş	128	16,96 ± 06,02	134,70	
	21-22 Yaş	39	16,17 ± 06,88	121,13	
	23 Yaş ve +	20	15,80 ± 05,83	117,48	
	Total	257	16,54 ± 06,02		

$p > 0,05$

Tablo 2’de özel yetenek sınavına katılan adayların yaşlarına göre egzersiz benlik sunumları incelendiğinde “Başkalarını Etkileme” alt boyutunda 17-18 yaş grubu en yüksek ortalamayı ($24,18 \pm 06,91$) alırken “İzlenim Oluşturma” alt boyutunda ise 19-20 yaş grubunun en yüksek ortalamayı ($16,96 \pm 06,02$) aldığı görülmüştür. Ayrıca grupların çoklu karşılaştırmaları için Kruskal Wallis H testi yapılmış ve alt boyutlarda herhangi bir farklılık görülmemiştir ($p > 0,05$).

Tablo 3. Özel Yetenek Sınavına Katılan Adayların Okul Türlerine Göre Egzersizde Benlik Sunumu Kruskal Wallis H Testi Sonucu

	N	X±SS	Sıra Ortalamaları	Sd	Kruskal Wallis H Testi
Başkalarını Etkileme	Genel Lise	194	23,82 ± 06,51	133,56	6,742 (p=0,081)
	Anadolu Lisesi	12	23,75 ± 05,81	126,50	
	Meslek Lisesi	39	22,89 ± 06,29	122,88	
	Diğer	12	19,66 ± 03,08	77,71	
	N	257	23,48 ± 06,36		
İzlenim Oluşturma	Genel Lise	194	16,97 ± 05,94	135,06	7,299 (p=0,063)
	Anadolu Lisesi	12	15,75 ± 06,83	116,58	
	Meslek Lisesi	39	15,66 ± 06,06	116,87	
	Diğer	12	13,25 ± 05,59	82,92	
	N	257	16,54 ± 06,02		

$p > 0,05$

Tablo 3’te özel yetenek sınavına katılan adayların okul türlerine göre egzersiz benlik sunumları incelendiğinde “Başkalarını Etkileme” ($23,82 \pm 06,51$) ve “İzlenim Oluşturma” ($16,97 \pm 05,94$) alt boyutlarında en yüksek ortalamaları Genel Liselerin aldığı görülmüştür. Ayrıca Kruskal Wallis H testi yapılmış herhangi bir farklılık görülmemiştir ($p > 0,05$).

Tablo 4. Özel Yetenek Sınavına Katılan Adayların Lisanslı Sporcu Olup Olmamasına Göre Egzersizde Benlik Sunumu Mann-Whitney U Testi Sonucu

		N	X±SS	Sıra Ortalamaları	Sıra Toplamları	Mann-Whitney U Testi
Başkalarını Etkileme	Evet	195	23,91 ± 06,46	134,18	26165,00	5035,000 (p=0,047)*
	Hayır	62	25,03 ± 06,75	112,71	6988,00	
	N	257	23,48 ± 06,36			
İzlenim Oluşturma	Evet	195	16,73 ± 06,01	131,98	25737,00	5463,000 (p=0,253)
	Hayır	62	15,93 ± 06,04	119,61		
	N	257	16,54 ± 06,02			

*p<0,05

Tablo 4'te özel yetenek sınavına katılan adayların lisanslı olup olmama durumuna göre egzersiz benlik sunumları incelendiğinde "Başkalarını Etkileme" alt boyutunda en yüksek ortalama lisanslı olmayanlarda (25,03 ± 06,75) görülürken "İzlenim Oluşturma" alt boyutunda en yüksek ortalamanın lisanslı olanlarda (16,73 ± 06,01) olduğu görülmüştür. Ayrıca yapılan Mann-Whitney U testi sonucunda "Başkalarını Etkileme" alt boyutunda Lisanslı olmayan adaylar lehine anlamlı bir farklılık görülmüştür (P<0.05).

Tablo 5. Özel Yetenek Sınavına Katılan Adayların Sınav Tercihlerine Göre Egzersizde Benlik Sunumu Kruskal Wallis H Testi Sonucu

		N	X±SS	Sıra Ortalamaları	Sd	Kruskal Wallis H Testi
Başkalarını Etkileme	Kendi isteği	207	23,38 ± 06,26	126,97	3	0,881 (p=0,830)
	Antrenör	24	23,50 ± 06,36	135,60		
	Beden Eğitimi Öğretmeni	14	24,71 ± 06,28	142,25		
	Diğer (aile, arkadaş vs)	12	23,75 ± 08,60	135,42		
	Toplam	257	23,48 ± 06,36			
İzlenim Oluşturma	Kendi isteği	207	16,62 ± 06,08	130,46	3	1,972 (p=0,578)
	Antrenör	24	15,66 ± 06,16	114,19		
	Beden Eğitimi Öğretmeni	14	15,50 ± 03,99	118,14		
	Diğer (aile, arkadaş vs)	12	18,08 ± 06,72	146,08		
	Toplam	257	16,54 ± 06,02			

p>0,05

Tablo 5'te özel yetenek sınavına katılan adayların sınavı tercih etme nedenlerine göre egzersiz benlik sunumları incelendiğinde her iki alt boyutta da sınav tercihinde diğerleri (aile, arkadaş vs) etkili oldu diyenlerde en yüksek ortalamalar (Başkalarını

Etkileme= $23,75 \pm 08,60$ ve İzlenim Oluşturma= $18,08 \pm 06,72$) tespit edilmiştir. Grupların Kruskal Wallis H testi sonucunda ise alt boyutlarda herhangi bir farklılık görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 6. Özel Yetenek Sınavına Katılan Adayların Branşlarına Göre Egzersizde Benlik Sunumu Kruskal Wallis H Testi Sonucu

	N	X±SS	Sıra Ortalamaları	Sd	Kruskal Wallis H Testi
Başkaları Etkileme	Atletizm	40	22,07 ± 05,11	113,61	7 13,477 (p=0,061)
	Halk Oyunları	18	22,38 ± 05,74	109,58	
	Badminton	6	22,16 ± 03,31	114,17	
	Voleybol	37	25,18 ± 06,18	150,82	
	Futbol	97	24,40 ± 06,68	138,89	
	Hentbol	31	21,77 ± 07,17	104,77	
	Basketbol	18	21,83 ± 07,35	115,39	
	Diğer (güreş, cim, ort.)	10	25,00 ± 04,08	157,30	
	N	257	23,48 ± 06,36		
	İzlenim Oluşturma	Atletizm	40	14,77 ± 06,06	
Halk Oyunları		18	15,00 ± 04,21	112,56	
Badminton		6	18,00 ± 03,34	162,08	
Voleybol		37	17,83 ± 07,55	141,28	
Futbol		97	17,13 ± 05,76	138,16	
Hentbol		31	16,51 ± 06,67	123,06	
Basketbol		18	16,11 ± 04,53	130,06	
Diğer (güreş, cim, ort.)		10	15,90 ± 05,40	121,60	
N		257	16,54 ± 06,02		

$p>0,05$

Tablo 6'da özel yetenek sınavına katılan adayların spor branşlarına göre egzersiz benlik sunumları incelendiğinde "Başkalarını Etkileme" alt boyutunda en yüksek ortalama voleybolcularda ($25,18 \pm 06,18$) görülürken "İzlenim Oluşturma" alt boyutunda en yüksek ortalamanın badmintoncularda ($18,00 \pm 03,34$) olduğu görülmüştür. Grupların Kruskal Wallis H testi sonucunda ise alt boyutlarda herhangi bir farklılık görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 7. Özel Yetenek Sınavına Katılan Adayların Antrenörlük Belgelerinin Olup Olmamasına Göre Egzersizde Benlik Sunumu Mann-Whitney U Testi Sonucu

		N	X±SS	Sıra Ortalamaları	Sıra Toplamları	Mann-Whitney U Testi
Başkalarını Etkileme	Evet	9	22,33 ± 04,24	116,50	1048,50	1003,500 (p=,607)
	Hayır	248	23,52 ± 06,43	129,45	32104,50	
	N	257	23,48 ± 06,36			
İzlenim Oluşturma	Evet	9	13,88 ± 04,53	97,67	879,00	834,000 (0,197)
	Hayır	248	16,64 ± 06,05	130,14	32274,00	
	N	257	16,54 ± 06,02			

$p>0,05$

Tablo 7’de özel yetenek sınavına katılan öğrencilerin antrenörlük belgelerinin olup olmama durumuna göre egzersiz benlik sunumları incelendiğinde her iki alt boyutta da antrenörlük belgesi olmayanların en yüksek ortalamalara (Başkalarını Etkileme= 23,52 ± 06,43 ve İzlenim Oluşturma= 16,64 ± 06,05) sahip olduğu görülmüştür. Grupların ikili karşılaştırmaları için Mann-Whitney U testi yapılmış ve alt boyutlarda herhangi bir farklılık görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 8. Özel Yetenek Sınavına Katılan Adayların Spor Yaşlarına Göre Egzersizde Benlik Sunumu Kruskal Wallis H Testi Sonucu

		N	X±SS	Sıra Ortalamaları	Sd	Kruskal Wallis H Testi
Başkalarını Etkileme	1-2 Yıl	11	26,81 ± 04,42	134,73	3	0,921 (p=0,820)
	3-5 Yıl	57	25,52 ± 07,96	121,36		
	6-9 Yıl	113	26,78 ± 07,14	132,50		
	10 Yıl ve +	76	26,67 ± 07,06	128,70		
	N	257	26,47 ± 07,20			
İzlenim Oluşturma	1-2 Yıl	11	14,90 ± 06,23	146,82	3	3,287 (p=0,349)
	3-5 Yıl	57	13,92 ± 04,78	138,61		
	6-9 Yıl	113	13,23 ± 05,99	120,30		
	10 Yıl ve +	76	13,56± 04,83	132,16		
	N	257	13,55 ± 05,40			

$p>0,05$

Tablo 8’de özel yetenek sınavına katılan adayların spor yaptıkları yıllara göre egzersiz benlik sunumları incelendiğinde; “Başkalarını Etkileme” alt boyutunda en yüksek ortalama 1-2 Yıl spor yapanlarda (26,81 ± 04,42), “İzlenim Oluşturma” alt boyutunda en yüksek ortalama 1-2 Yıl spor yapanlarda (14,90 ± 06,23) görülmüştür. Grupların Kruskal Wallis H testi sonucunda ise alt boyutlarda herhangi bir farklılık görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 9i Özel Yetenek Sınavına Katılan Adayların Sınav Hazırlık Sürelerine Göre Egzersizde Benlik Sunumu Kruskal Wallis H Testi Sonucu

		N	X±SS	Sıra Ortalamaları	Sd	Kruskal Wallis H Testi
Başkalarını Etkileme	0-1 Ay	28	27,21 ± 06,83	135,20	4	2,276 (p=0,685)
	2-3 Ay	85	25,58 ± 06,18	119,56		
	4-6 Ay	70	26,37 ± 07,44	132,34		
	7-11 Ay	28	27,71 ± 09,59	129,62		
	1 Yıl ve +	46	27,06 ± 07,22	137,22		
	N	257	26,47 ± 07,20			
İzlenim Oluşturma	0-1 Ay	28	15,42 ± 07,54	142,29	4	4,623 (p=0,328)
	2-3 Ay	85	13,12 ± 04,97	123,94		
	4-6 Ay	70	13,68 ± 04,80	136,03		
	7-11 Ay	28	13,96 ± 04,85	139,66		
	1 Yıl ve +	46	12,76 ± 05,75	113,09		
	N	257	13,55 ± 05,40			

 $p>0,05$

Tablo 9’da özel yetenek sınavına katılan adayların özel yetenek sınavına hazırlanma sürelerine göre egzersiz benlik sunumları incelendiğinde “Başkalarını Etkileme” alt boyutunda en yüksek ortalama sınava 7-11 Ay hazırlanan grupta (27,71 ± 09,59) görülürken “İzlenim Oluşturma” alt boyutunda en yüksek ortalama 0-1 Ay hazırlanan grupta (15,42 ± 07,54) görülmüştür. Grupların Kruskal Wallis H testi sonucunda ise alt boyutlarda herhangi bir farklılık görülmemiştir (p>0,05).

Tablo 10. Özel Yetenek Sınavına Katılan Adayların Anne Eğitim Düzeylerine Göre Egzersizde Benlik Sunumu Kruskal Wallis H Testi Sonucu

		N	X±SS	Sıra Ortalamaları	Sd	Kruskal Wallis H Testi
Başkalarını Etkileme	Okur-yazar değil	13	24,53 ± 04,75	144,58	3	0,880 (p=0,830)
	İlkokul - İlköğretim	173	23,56 ± 06,70	129,30		
	Lise	62	23,06 ± 05,54	124,16		
	Yüksekokul ve +	9	23,33 ± 07,56	134,00		
	N	257	23,48 ± 06,36			
İzlenim Oluşturma	Okur-yazar değil	13	19,53 ± 08,07	157,69	3	4,991 (p=0,172)
	İlkokul - İlköğretim	173	15,98 ± 05,81	122,28		
	Lise	62	17,25 ± 05,83	139,47		
	Yüksekokul ve +	9	18,11 ± 06,88	144,56		
	N	257	16,54 ± 06,02			

 $p>0,05$

Tablo 10’da özel yetenek sınavına katılan adayların annelerinin eğitim düzeyine göre egzersiz benlik sunumları incelendiğinde her iki alt boyutta da en yüksek ortalamalar okur-yazar değil grubunda (Başkalarını Etkileme= 24,53 ± 04,75 ve İzlenim

Oluşturma= $19,53 \pm 08,07$) görülmüştür. Grupların Kruskal Wallis H testi sonucunda ise alt boyutlarda herhangi bir farklılık görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 11. Özel Yetenek Sınavına Katılan Adayların Baba Eğitim Düzeylerine Göre Egzersizde Benlik Sunumu Kruskal Wallis H Testi Sonucu

		N	X±SS	Sıra Ortalamaları	Sd	Kruskal Wallis H Testi
Başkalarını Etkileme	Okur-yazar değil	4	25,00 ± 08,36	132,88	3	0,238 (p=0,971)
	İlkokul - İlköğretim	147	23,48 ± 06,53	129,59		
	Lise	77	23,40 ± 06,28	126,06		
	Yüksekokul ve +	29	23,51 ± 05,72	133,29		
	N	257	26,47 ± 07,20			
İzlenim Oluşturma	Okur-yazar değil	4	20,50 ± 12,06	154,88	3	0,733 (p=0,865)
	İlkokul - İlköğretim	147	16,36 ± 05,94	126,83		
	Lise	77	16,85 ± 06,20	131,94		
	Yüksekokul ve +	29	16,10 ± 04,90	128,62		
	N	257	13,55 ± 05,40			

$p>0,05$

Tablo 11’de özel yetenek sınavına katılan öğrencilerin babalarının eğitim düzeyine göre egzersiz benlik sunumları incelendiğinde her iki alt boyutta da en yüksek ortalamalar okur-yazar değil grubunda (Başkalarını Etkileme= $25,00 \pm 08,36$ ve İzlenim Oluşturma= $20,50 \pm 12,06$) görülmüştür. Grupların Kruskal Wallis H testi sonucunda ise alt boyutlarda herhangi bir farklılık görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 12. Özel Yetenek Sınavına Katılan Adayların Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Egzersizde Benlik Sunumu Kruskal Wallis H Testi Sonucu

		N	X±SS	Sıra Ortalamaları	Sd	Kruskal Wallis H Testi
Başkalarını Etkileme	550 TL ve altı	24	25,08 ± 07,99	148,69	4	2,691 (p= 0,611)
	551-1100 TL	110	23,39 ± 06,27	126,97		
	1101-1650 TL	80	23,10 ± 06,33	126,12		
	1651-2200 TL	29	23,13 ± 05,36	143,11		
	2201 TL ve +	14	24,42 ± 06,44	121,53		
	N	257	26,47 ± 07,20			
İzlenim Oluşturma	550 TL ve altı	24	16,78 ± 06,26	138,25	4	4,005 (p=0,405)
	551-1100 TL	110	17,58 ± 05,61	130,56		
	1101-1650 TL	80	15,45 ± 05,00	117,36		
	1651-2200 TL	29	16,71 ± 06,31	146,43		
	2201 TL ve +	14	18,00 ± 07,72	131,32		
	N	257	13,55 ± 05,40			

$p>0,05$

Tablo 12’de özel yetenek sınavına katılan öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre egzersiz benlik sunumları incelendiğinde “Başkalarını Etkileme” alt boyutunda en yüksek ortalama 550 TL ve altı geliri olanlarda ($25,08 \pm 07,99$) görülürken, “İzlenim Oluşturma” alt boyutunda en yüksek ortalama 2201 TL ve üzeri geliri olanlarda ($18,00 \pm 07,72$) görülmüştür. Grupların Kruskal Wallis H testi sonucunda ise alt boyutlarda herhangi bir farklılık görülmemiştir ($p>0,05$).

4. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma özel yetenek sınavına katılan adayların egzersizde benlik sunumlarını incelemek amacıyla hazırlanmıştır.

Araştırma sonucunda; cinsiyet değişkenine göre en yüksek ortalamayı erkek adayların aldığı ve grupların ikili karşılaştırmaları sonucunda da herhangi bir farklılığın olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Conroy ve ark. (2009), cinsiyet ve yaş açısından fiziksel aktivite düzeyi ya da haftalık egzersiz saatleri açısından herhangi bir anlamlılığa rastlamamışlardır. Altıntaş (2007), Wong ve ark. (1993), yaptıkları çalışmada kız ve erkek katılımcıların benlik sunumlarında cinsiyet faktörünün anlamlı olmadığını belirlemişlerdir. Martin ve Mack (1996) ise kız ve erkek üniversite öğrencilerinin fiziksel benlik sunumlarını karşılaştırdıkları çalışma sonucunda da cinsiyet değişkeninin etkisiz olduğunu tespit etmişlerdir. Ayrıca Heather ve ark. (2004) bayanlarda benlik sunumunun sosyal fiziksel kaygı üzerine odaklandığı konusunda ortak görüş belirtmektedirler. Buna ilave olarak Heather ve ark. (2006) yaptıkları çalışmada hem bayanlarda hem de erkeklerde egzersizde benlik sunumu güdüsü ile sosyal fiziksel kaygının ilişkili olduğunu savunmuşlardır. Özellikle kilo kontrolü ve görüntü amacıyla yapılan egzersizin daha fazla fiziksel kaygıya yol açtığı bunun da egzersizde benlik sunumu ile ilişkisini gösterdiğini belirtmişlerdir (Strong ve ark., 2006). Heather ve ark. (2006) yapmış olduğu çalışmanın anlamlı bulunması genel anlamda başkalarını etkileme güdüsü nedeniyle egzersize verilen önem ile açıklanabilir. Conroy ve ark. (2009), Altıntaş ve ark. (2007), Wong ve ark. (1993), Martin ve Mack (1996) çalışma sonuçları ile araştırmamız benzer özellikler göstermektedir. Bu durum özel yetenek sınavına katılan kız ve erkek adayların amaçlarının aynı olması yani her iki grubun da beden eğitimi ve spor yüksekokulunu kazanma hedefinden kaynaklanmış olabilir.

Çalışmamızda yaşa göre egzersiz benlik sunumu analiz sonuçlarına bakıldığında; “Başkalarını Etkileme” alt boyutunda 17-18 yaş grubunun ($24,18 \pm 06,91$), “İzlenim Oluşturma” alt boyutunda ise 19-20 yaş grubunun ($16,96 \pm 06,02$) en yüksek ortalamayı aldıkları ve ortalamanın erkekler lehine olduğu görülmüştür. Erkekler lehine anlamlı görülme araştırmadaki erkek katılımcı yoğunluğundan kaynaklanmış olabilir. Ayrıca Jennifer (2002), ergen bayanlarda fiziki görüntü kaygısından ve bu yaş grubunda benlik sunumunun göze çarpmasından dolayı bayanların daha fazla egzersizde bulduklarını belirtmektedir (Cumming ve ark., 2002). Bu durum gencin gelişim döneminin yani ergenliğin sonlarına denk gelmesi ve insanlarca beğenilme arzusunun bağlanabilir.

19-20 yaş grubunda “İzlenim Oluşturma” alt boyutunda yüksek ortalama görülmesi ise genç yetişkinlik döneminin başlangıcı ve bireyin toplumda iyi karşılanma ve saygı görme isteğinden kaynaklanmış olabilir. Ayrıca yaş değişkenine göre yapılan analiz sonucunda da gruplar arasında herhangi bir farklılık görülmemiştir ($p>0,05$). Altıntaş ve ark. (2010), egzersizde benlik sunumu anketinin orta yaş yetişkin kategorisinde yer alan egzersiz katılımcılarının benlik sunumuna yönelik faktörlerini belirlemede geçerli ve güvenilir olduğunu belirlemişlerdir. Çalışmamızda yer alan bütün yaş gruplarının sporsal aktivitede aynı amaç doğrultusunda bulunmaları, yaş gruplarına göre benlik sunumunda anlamlılık göstermemesinin sebebi olabilir.

Mezun olunan okul türünde genel lise grubunda, antrenörlük belgesine sahip olup olmama durumunda antrenörlük belgeleri olmayanlarda, ebeveynlerin eğitim durumuna göre okur-yazar değil grubunda en yüksek ortalamalar görülmüştür. Özel yetenek sınavına hazırlık süresinde “Başkalarını Etkileme” alt boyutunda 6-12 Ay hazırlanan grupta, “İzlenim Oluşturma” alt boyutunda ise 0-1 Ay hazırlanan grupta en yüksek ortalamaları aldığı görülmüştür. Ayrıca ailenin ekonomik geliri değişkeninde ise “Başkalarını Etkileme” alt boyutunda 550 TL ve altı geliri olanlarda, “İzlenim Oluşturma” alt boyutunda 2201 TL ve üzeri geliri olanlarda yüksek ortalamalar tespit edilmiştir. Okul türünde daha az eğitilmiş ebeveynlere sahip grupta, antrenörlük belgesi olmayan grupta ekonomik geliri düşük olanlarda yüksek ortalamaların görülmesi bireylerin eksik oldukları yönlerini sportif etkinliklerle giderme ve başkalarını etkileme isteklerinden kaynaklandığı, bu nedenle söz konusu boyutun öncelik gördüğü düşünülebilir. Ayrıca aksi durumda olan bireylerin ise söz konusu boyuta sportif etkinliklerle zaman geçirme, sağlık için spor yapma ve de çevreleri üzerinde iyi izlenim oluşturma niyetlerinden ötürü önem vermiş oldukları söylenebilir. Araştırma grubu üzerinde yapılan çoklu karşılaştırmalar sonucunda ise benlik sunumu açısından gruplarda herhangi bir anlam bulunmamıştır ($p>0,05$).

Sınavı tercih etme nedenlerine göre egzersiz benlik sunumları incelendiğinde her iki alt boyutta da sınav tercihinde diğerleri (aile, arkadaş vs) etkili oldu diyenlerde en yüksek ortalamalar tespit edilmiştir. Bunun nedeni gelişim özelliklerine bağlanabilir. Bu dönemde gencin sınav tercihinde çevresindeki kişilerin etkili olmasında arkadaşlarının etkisine daha açık ve onların fikirlerine daha fazla değer verme eğilimi göstermesinin belirleyici olduğu düşünülebilir. Ayrıca grupların çoklu karşılaştırmaları sonucunda ise benlik sunumu açısından herhangi bir anlam bulunmamıştır ($p>0,05$).

Spor branşı analizi sonucunda “Başkalarını Etkileme” alt boyutunda en yüksek ortalama voleybolcularda görülürken “İzlenim Oluşturma” alt boyutunda en yüksek ortalamaların badmintoncularda olduğu görülmüştür. Alt boyutlarda müsabaka gereği temas yaşanmayan iki branşta yüksek ortalamaların olması düşündürücüdür. Bu durumun branşların genel özelliklerine ve sporcuların yetiştirilme tarzlarına bağlanması muhtemeldir. Ayrıca spor yaşı analizleri sonucunda “Başkalarını Etkileme” alt boyutunda 1-2 Yıl spor yapanların ($26,81 \pm 04,42$), “İzlenim Oluşturma” alt boyutunda 1-2 Yıl spor yapanların ($14,90 \pm 06,23$) en yüksek ortalamalara sahip oldukla-

rı görülmüştür. Grupların çoklu karşılaştırmaları sonucunda adayların egzersiz ortamındaki benlik sunumlarında herhangi bir anlam bulunmamıştır ($p>0,05$). Martin ve ark. (2002), hafta iki veya daha az egzersiz yapanların hafta da üç veya daha fazla yapanlara göre daha güçlü benlik sunum ilgilerine sahip olduklarını belirlemiştirler. Yeung ve Hemsley (1997), kişinin kendi kendine yaptığı egzersizler ile kişisel benlik sunumlarının bağlantılı olduklarını savunmuştur. Altıntaş ve ark. (2007), 6 yıl ve daha fazla egzersize katılanların benlik sunumlarının her iki alt boyutunun da 5 yıl ve daha az egzersize katılanlara göre daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Bu sonuç çalışmamızdan elde edilen sonuç ile uyum göstermemektedir. Özel yetenek sınavına katılan adayların spor yaşları artmasına rağmen egzersizde benlik sunumlarının spor değişkeni açısından anlamsız çıkması adayın sınav heyecanı ile ya da sınav sırasında kendisine avantaj sağlayacağı düşüncesi ile soruyu doğru cevaplamamış olmasından kaynaklanmış olabilir.

Araştırmamızda lisanslı olup olmama durumuna göre yapılan benlik sunumu analizleri sonucunda “Başkalarını Etkileme” alt boyutunda en yüksek ortalama lisanslı olmayanlarda ($25,03 \pm 06,75$), “İzlenim Oluşturma” alt boyutunda ise lisanslı olanlarda ($16,73 \pm 06,01$) görülmüştür. Kimberly ve ark. (2004), yüksek frekanslı egzersizlerin, düşük frekanslı egzersizlere oranla benlik sunumu yeterlilik beklentisi ve benlik sunumu sonuç değerlerini değiştirdiğini belirtmişlerdir. Bu nedenle istenilen görüntüyü oluşturma ve istenilen görüntüye daha fazla önem verme adına yoğun egzersizin güçlü etkiler bıraktığını ifade etmişlerdir. Sosyal fiziksel kaygıyı azaltmak için egzersiz davranışını değiştirmek başlı başına yeterli değildir. Bunun için egzersiz benlik sunumu yeterliliği de önemlidir. Eğer kişi form ve egzersizde başarılı bir şekilde etki yaratabileceğine inanırsa egzersiz yapma ihtimali daha da artar (Gammage ve ark., 2004). Bunun nedeni lisanslı olmayanların sporcular gibi ilgi görmek istemesi, lisanslı olanların da saygı görmek için iyi izlenim oluşturmak istemesi olabilir. Ayrıca grupların ikili karşılaştırmaları sonucunda da “Başkalarını Etkileme” alt boyutunda lisanslı olmayanlar lehine anlamlı bir farklılık görülmüştür ($p<0,05$). Bu durum adayların çevrelerine üstünlük sağlama, popülerite kazanma, kabul görme ve insanlar tarafından tanınma gibi bir takım isteklerinden kaynaklanıyor olabilir.

İnsanlar egzersiz ortamında eğlence, sağlık, fiziksel görünüm ve atletik sosyal bir model olma gibi nedenlerle fiziksel aktivitelerde bulunmaktadır. İnsanların bu gibi nedenlerle sportif faaliyetlerde bulunması estetik ideal fiziğe ulaşmak için göstermiş olduğu pozitif benlik sunumunun sonucudur. İlaveten egzersizin zihinsel sağlık üzerine etkilerini içeren çalışmalar oldukça fazla yapılmasına rağmen sporun benlik sunumuna veya kaygısına yönelik çalışmalara daha az rastlanmaktadır (Harrell, 2003). Bu nedenle beden eğitimi ve spor yüksekokulu özel yetenek sınavına katılan adayların egzersizde benlik sunumu durumları incelenmiştir. Okul giriş aşamasında kişinin benlik sunumunu sergilemek için okula girmesini engelleyecek hatalar yapmasına varacak kadar hırslı ve çevresinde olumlu izlenim oluşturma çabası, öğrenci okula girdikten sonra en iyi olma, takdir edilme ve sürekli göz önünde olma gibi tetikleyici

faktörler nedeniyle daha yoğun benlik sunumu ile sonuçlanmaktadır. Bu durumla ilgili Martin ve Leary (2000) üniversite öğrencilerinin daha çekici, cesur ve soğukkanlı görünmek için spor salonlarında daha fazla ağırlık kaldırdıklarını ve egzersiz açısından onları motive edenin bu durum olduğunu, Heather ve ark. (2004) bazı bireylerin fit ya da atletik sosyal bir görüntü sergilemek amacıyla spor ya da egzersiz yaptıklarını belirtmişlerdir. Kişinin karakterinin şekillendiği bu dönemde başkalarını etkileme ve izlenim oluşturma çabaları kontrol edilebilme durumuna göre olumlu ya da olumsuz sonuçlanacağı için önemli bir konuma sahiptir. Dolayısıyla araştırma düzeneği oluşturulup beden eğitimi ve spor yüksekokulu adaylarına uygulanmış ve sadece lisanslı olup olmama değişkenine göre farklılık olduğu, adaylar üzerinde lisanslı olmanın herhangi bir etkisinin olmadığı sportif aktivitelerde bulunmalarında sınava hazırlanmanın yani beden eğitimi ile ilgili bölümlere girme amaçlarının daha etkili olduğu görülmüştür. Araştırma konusu ile ilgili yapılacak çalışmalarda değişken sayısı ve çeşitliliği artırılabilir ve farklı değişkenlerin olası etkileri gözlemlenebilir. Böylece egzersizde benlik sunumu ile ilgili çalışma sayısı ve sonuçlarındaki artış ile bu alanda daha fazla bilimsel veriye ulaşılabilir ve araştırmacıların dikkati bu konuya çekilebilir.

5. Kaynakça

- Altıntaş, A., Aşçı, F.H., Özenir, B.T. (2007). "Benlik sunumunun cinsiyete ve Egzersiz davranışı parametrelerine Göre incelenmesi" Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe 2007, 18 (2), 91-99
- Altıntaş, A., Aşçı, F. H. (2010). Egzersizde Benlik Sunumu Anketi'nin Geçerlik ve Güvenirliğinin Orta Yaş Yetişkinler için Belirlenmesi. 10-12 Kasım 11.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Antalya.
- Conroy, D. E., Motl, R. W. & Hall, E. G. (2000). Progress toward construct validation of the self presentation in exercise questionnaire (SPEQ). *Journal of Sport & Exercise Psychology*. 22, 21-38.
- Conroy, D. E., Motl R. W. (2009). Modification, Cross-Validation, Invariance, and Latent Mean Structure of the Self- Presentation in Exercise Questionnaire Measurement In P.E And Exercise Science, 7, 1-18
- Culos-Reed, S. N., Brawley, L. R., Martin, K. A., & Leary, M. R. (2002). Self-presentation concerns and health behaviors among cosmetic surgery patients. *Journal of Applied Social Psychology*, 32, 560-569.
- Cumming, J., Ntoumani C.T. (2002). *Self-Presentational Cognitions for Exercise in Female Adolescents* *Journal of Applied Social Psychology*, 2011, 41 (2):. 429-444.
- Gammage, K.L., Hall, C. R., İnıs M.A.K. (2004). *Self-presentation in Exercise Contexts: Differences Between High and Low Frequency Exercisers* *Journal of Applied Social Psychology*, 2004, 34.
- Gammage, K.L., Hall, R. C., Prapavessıs, H., Maddison R., Haase, A., İnıs M.A.K (2004). *Re Examination of the Factor Structure and Composition of the Self-Presentation in Exercise Questionnaire (SPEQ)*, Association for Advancement of Applied Sport Psychology ISSN: 1041-3200

- Harrell, JS. (2003). Assessing physical activity in adolescents: common activities of children in 6th-8th grades. *Clin Pract.* 2003; 15(4):170-178.
- Heather A. Hausenblas, Britton W. Brewer & Judy L. Van Raalte (2004). Self-Presentation and Exercise, *Journal of Applied Sport Psychology*, 16 (1): 3-18
- Heather A., Kathleen A. Martin Ginis, Diane E. Mack & Philip M. Wilson. (2006). Examining Self-Presentational Exercise Motives and Social Physique Anxiety in Men and Women. *Journal of Applied Biobehavioral Research*, 2006, 11, 3–4, pp. 209–225.
- Karasar, N. (1984). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Hacettepe Taş Kitapçılık Ltd.
- Kimberly A. Selzman & Leonard S. Gettes. (2004). Exercise-Induced Premature Ventricular Beats Should We Do Anything Differently? *Circulation*. 2004;109:2417-2422, published online before print May 17 2004, doi:10.1161/01.CIR.0000129762.41889
- Lasheras L, Aznar S, Merino B & Lopez, EG. (2001). Factors associated with physical activity among Spanish youth through the National Health Survey. *Prev Med* 32(6): 455–464.
- Leary, M. R., (1992). Self-presentational processes in exercise and sport. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 14, 339–351.
- Leary, M. R., Tchividjian, L. R., & Kraxberger, B. E. (1999). Self-presentation can be hazardous to your health: Impression management and health risk. In R. F. Baumeister (Ed.), *The self in social psychology* (pp. 182–194). Philadelphia, PA: Psychology Press.
- Martin, K. A., Sinden, A. R., & Fleming, J. C. (2000). Inactivity may be hazardous to your image: The effects of exercise habit information on impression formation. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 22, 309–317.
- Martin, K., Mack, D. (1996). Relationships between physical self-presentation and sport competition trait anxiety: A preliminary study. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 18 (1): 75-82
- 16-Nelson-Jones, R. (1982). *Danışma Psikolojisi Kuramları* (Çev. F. Akkoyun, S. Doğan, V. Duyan, B. Eylem, F. Korkut). Cassel Educational Ltd.
- Özenir, B. T. & Aşçı, F. H. (2005). Egzersizde benlik sunumu anketi Türk versiyonunun psikometrik özelliklerinin test edilmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 10, 3-12.
- Pişkin, M. (2000). *Özsaygıyı Geliştirme Eğitimi, İlköğretimde Rehberlik*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Rizvançe, Ş. (2005). *Türkiye ve Makedonya’da ki Türk Asıllı Lise Öğrencilerinin Özsaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi*. Ankara Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. (ak: Aktaş, 2011).
- Strong, H, A., Ginis, K. A. M., D. E., Wilson. M. P. (2006). Examining Self-Presentational Exercise Motives and Social Physique Anxiety in Men and Women *Journal of Applied Biobehavioral Research*, 11, 3–4
- Wong, E. H., Lox, C. L. & Clark, S. E. (1993). Relation between sports context, competitive trait anxiety, perceived ability, and self presentation confidence. *Perceptual and Motor Skills*. 76; 847-850.
- Yeung, R. R., & Hemsley, D. R. (1997). Personality, exercise and psychological well-being: Static relationships in the community. *Personality and Individual Differences*, 22, 47–53.
- Yörükoğlu, A. (2004). *Gençlik Çağı*. 12. Baskı, İstanbul: Özgür Yayınları, 2004:13-203.

EXTENDED ABSTRACT

Lifestyles of individuals shaped according to the society's perception and reactions to the individual. The individual who wants to be a higher status in the community constantly feels the need to raise the standard of the living. Healthy life is the sensitive issues for the raising standard of the individual living. It was an important factor for developing the community health, spreading physical activity to the base, also determining the provider factors of individual's tend to exercise and maintain. Because of this reason study organised for examination of participation's self presentations in exercise who participated in physical education and sports teaching special skill test. Study group was composed of 59 female and 198 male in totaly 257 participants who was entered the Kastamonu University Physical Education and Sport Department Special Ability Exam in 2010-2011 Academic Year. There were 17-18 age 70 (% 27,2), 19-20 age 128 (% 49,8), 21-22 age 39 (% 15,1), 23 age and above 20 (% 7,8) participants in study group. For the tendency of participants self presentation in exercise "Self Presentation in Exercise Questionnaire" (Conroy, Motl ve Hall, 2000) and for demographic information variables "Information Form" was used. In this study which was done for the determining the "self presentation in exercise; while Self Presentation in Exercise was the dependent variable, sex, graduated school, sport branch, sport age, having the trainer or player certificate, parents education and preparation time for special ability exam were independent variables. The analysis of data obtained from Questionnaire form were made by using SPSS for Windows Version 16.0 package programme. Quantitative variables has been tested with the Kolmogorov test whether they exhibits normal distribution or not and as a result of this test variables were not seen normal then because of this reason nonparametric tests were used. For the literal comparisons Mann-Whitney U was used and for the multiple comparisons Kruskal Wallis variance analysis was made. As a result of research it was seen that male candidates had the highest mean score according to the sex variable and as a result of the multiple comparisons differences were not found ($p>0,05$). The study of Altıntaş and et al (2007) revealed that according to the gender there was no difference in male and female participants' self presentation (9). Martin & Mack (1996) determined no difference in their study in which they compared the male and female university students physical self presentation (11). Also Wong and the others (1993) found that no difference in self presentation scores of male and female players according to the gender. (10), The situation in study might be occurred because of the same aims of participations that each of two groups' goal of winning the school of physical education and sport department request. Looking at the results of exercise self-presentation analysis by age; there was no difference between the groups in this study ($p>0,05$). Altıntaş et al. (2010) determined that Exercise Self-Report Questionnaire was valid and reliable for the delivery of identified to exercise self-determination factors in the category of middle-aged adult participants (12). In our study, being in the athletic activity towards the same goal may be the reason of self-presentation insignificance according

to age groups. During this period, , the effect of his friends around him, more open to effect of friends and to show the tendency of more value may be considered to be the decisive in choosing the exam. Additionally As a result of multiple comparisons of the groups, there was no difference between groups according to the self presentation ($p>0,05$). While the highest averages were seen In type of graduated school, high school group, whether they are certified as a trainer or not in not certificated group, the results of the comparison groups was not significant. In addition, as a result of multiple comparisons of parents education, preparation time for special skills exam and parents income variables there was no significant in terms of self-presentation ($p>0,05$). As a result of multiple comparisons of sport branche groups nothing found in candidates self-presentation in exercise($p>0,05$). Altintas et al. (2007)determine that in two sub-group; 6 and more years exercise participation's self presentation was more higher than 5 and less years exercise participations. as a result of the analysis of self-presentation in our study, according to whether they are licensed or not no significant difference was observed in Influencing other's subscale, ($p<0,05$). This situations may be occurred by a number of requests such as candidate's superiority to their surroundings, popularity, gaining acceptance and recognition by humans. In conclusion, it was seen that there was difference only in the variable of having sport licence or not and it was not more effective being a branche, the real impact was occurred because of making good impression on enviroment for teaching in physical education and sport field. Number and variety of variables can be increased in studies about self-presentation in exercise, the possible effects of different variables can be observed. Thus, with the increase number of the studies on self-presentation in exercise and the results, can be accessible more scientific data in this field and drawn attention of researchers to this issue.